

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

DRUGO ODJELJENJE

PREDMET JOVOVIĆ PROTIV CRNE GORE

(Predstavka br. 46689/12)

PRESUDA

STRAZBUR

18. jul 2017. godine

Ova presuda je pravosnažna ali može biti predmet redakcijske izmjene.

U predmetu Jovović protiv Crne Gore,

Evropski sud za ljudska prava (Drugo odjeljenje), na zasjedanju Vijeća u sastavu od:

Paul Lemmens, *Predsjednik,*

Nebojša Vučinić,

Stéphanie Mourou-Vikström, *sudije,*

i Hasan Bakirci, *Zamjenik Sekretara Odjeljenja,*

Poslije vijećanja na zatvorenoj sjednici održanoj 27. juna 2017. godine,

Donosi sledeću presudu koja je usvojena tog dana:

POSTUPAK

1. Predmet je pokrenut na osnovu predstavke (br. 46689/12) protiv Crne Gore koja je podnijeta Sudu na osnovu člana 34 Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu “Konvencija”) od strane državljanina Crne Gore, g-dina Aca Jovovića (u daljem tekstu “podnosilac predstavke”), 3. jula 2012. godine.

2. Podnosioca predstavke je zastupao g-din M. Vojinović, advokat iz Nikšića. Vladu Crne Gore (u daljem tekstu “Vlada”) je zastupala njihova Zastupnica, g-đa V. Pavličić.

3. Dana 9. februara 2016. godine predstavka je komunicirana Vladi.

4. Vlada je uložila prigovor na ispitivanje predstavke od strane Vijeća. Nakon razmatranja Vladinog prigovora, Sud ga je odbacio.

ČINJENICE**OKOLNOSTI PREDMETA**

5. Podnosilac predstavke je rođen 1962. godine i živi u Podgorici.

A. Krivični, građanski i izvršni postupci

6. Dana 14. aprila 2003. godine izvjesni Ž.L. (u daljem tekstu “prvi dužnik”) i S.S. (u daljem tekstu “drugi dužnik”) su osuđeni na po dvije godine zatvora zbog pokušaja ubistva podnosioca predstavke u januaru 2003. godine.

7. Neodređenog datuma, podnosilac predstavke je uložio zahtjev za naknadu štete Osnovnom sudu u Nikšiću.

8. Dana 23. juna 2008. godine gore pomenuti sud je donio presudu u korist podnosioca predstavke i odredio dužnicima da mu isplate, ukupno, iznos od 45.000,00 eura (EUR) uvećan za zakonsku kamatu na ime pretrpljene nematerijalne štete.

9. Dana 27. jula 2009. godine podnosilac predstavke je podnio Osnovnom sudu u Podgorici predlog za izvršenje presude od 23. juna 2008. godine. Nakon rješenja, podnosilac predstavke je dopunio predlog za izvršenje 25. februara 2010. godine. Rješenje o izvršenju je nakon toga donijeto 31. marta 2010. godine.

10. Dana 24. aprila 2010. godine dužnici su uložili prigovore na rješenje o izvršenju, ali su njihovi prigovori odbačeni.

11. Na dane 21. juna 2010. godine, 5. jula 2010. godine i 7. jula 2010. godine izvršni sud je naredio dužnicima da prijave svoju nepokretnu imovinu. Ispostavilo se da na imena dužnika nije bilo registrovane nepokretne imovine.

12. Dana 19. jula 2010. godine izvršni sud je zatražio podatak od Ministarstva unutrašnjih poslova o tome da li dužnici posjeduju motorna vozila. Izvještaj je pokazao da je prvi dužnik imao dva motorna vozila. Međutim, 16. februara 2011. godine, kada je javni izvršitelj došao da izvrši popis, vozila su već bila prodana trećem licu.

13. Dana 7. septembra 2011. godine izvršni sud je naredio popisivanje pokretne imovine dužnika.

14. Dana 11. i 12. aprila 2012. godine sprovedeni su novi popisi pokretne imovine dužnika. U periodu između aprila 2012. godine i januara 2013. godine izvršni sud se bavio prigovorima na popise koje su podnijeli dužnici i treća lica.

15. Dana 9. januara 2013. godine donijeta je odluka o javnoj prodaji specifikovane pokretne imovine dužnika, a podnosiocu predstavke je određeno da deponuje 200,00 eura za troškove javne prodaje. Prodaja je zakazana za mart 2013. godine. Međutim, 27. februara 2013. godine drugi dužnik je obavijestio izvršni sud da je donirao svoju pokretnu imovinu u dobrotvorne svrhe. Dana 12. aprila 2013. godine izvršen je novi popis pokretne imovine.

16. Dana 15. aprila 2013. godine podnosilac predstavke je podnio krivičnu prijavu protiv javnog izvršitelja.

17. Neodređenog dana tokom aprila, drugi dužnik je ponudio da plati podnosiocu predstavke 15.000,00 eura, ali je podnosilac predstavke odbio ovu ponudu. Drugi dužnik je nakon toga dao novu ponudu u iznosu od 25.000,00 eura, ali je podnosilac predstavke takođe odbio i ovu ponudu.

18. Dana 6. avgusta 2013. godine podnosilac predstavke je obavijestio izvršni sud da mu je drugi podnosilac predstavke isplatio iznos od 31.000,00 eura, i da smatra da je postupak u odnosu na ovog dužnika okončan.

19. Dana 18. oktobra 2013. godine zvanično je obustavljen izvršni postupak u odnosu na drugog dužnika.

20. U odnosu na prvog dužnika, izvršni postupak je nastavljen.

21. Septembra 2013. godine popisana imovina prvog dužnika je procijenjena na vrijednost od 1.285,99 eura i izvršni sud je pozvao podnosioca predstavke da preuzme vlasništvo nad njom 16. septembra 2013. godine. Podnosilac predstavke to nije učinio. Još jednom je bio pozvan da preuzme vlasništvo nad imovinom u novembru 2013. godine, i još jednom u julu 2015. godine. Ipak, podnosilac predstavke je odbio da ovo uradi u oba navrata.

22. Dana 20. oktobra 2015. godine otac prvog dužnika je obavijestio izvršni sud da je spreman da plati dug svog sina.

23. Decembra 2015. godine podnosilac predstavke je još jednom pozvan da preuzme vlasništvo nad pokretnom imovinom koja pripada prvom dužniku. Ovog puta, podnosilac predstavke je eksplicitno odbio ponudu suda navodeći da njemu nije potrebna ta "bezvrijedna" imovina i da je umjesto toga mogu dati u dobrotvorne svrhe.

24. Neodređenog datuma decembra 2015. godine podnosilac predstavke je obavijestio izvršni sud da je sklopio dogovor sa prvim dužnikom i da će prvi dužnik isplatiti dosuđeni dug u ratama. Ipak, iz kasnijih podnesaka podnosioca predstavke Sudu se ispostavilo da prvi dužnik u stvari nije platio ništa s obzirom da nije imao "vrijedne imovine".

B. Druge relevantne činjenice

25. U periodu između marta 2011. godine i marta 2012. godine, podnosilac predstavke je iskoristio dva pravna lijeka koja se tiču dužine postupaka, konkretno dva kontrolna zahtjeva zbog dužine trajanja postupaka kako bi se isti ubrzali i tri tužbe za pravično zadovoljenje, sa ciljem da dobije nadoknadu za prekomjernu dužinu trajanja postupaka. Osnovni sud je odbacio kontrolne zahtjeve 30. juna 2011. godine i 15. februara 2012. godine. Podnosilac predstavke se bez uspjeha žalio Višem sudu koji je potvrdio odluke Osnovnog suda. Viši sud u Podgorici je takođe presudio protiv tužbi za pravično zadovoljenje podnosioca predstavke 11. maja 2011. godine, 24. novembra 2011. godine i 10. maja 2012. godine.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 6 STAV 1 I ČLANA 13 KONVENCIJE

26. Podnosilac predstavke se žalio na osnovu člana 6 stav 1 i člana 13 Konvencije zbog neizvršenja presude od 23. juna 2008. godine koja je donijeta u njegovu korist. Relevantne odredbe glase kako slijedi:

Član 6 stav 1

“Tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ... svako ima pravo na ... suđenje u razumnom roku pred ... sudom ...”

Član 13

“Svako kome su povrijeđena prava i slobode predviđene ovom Konvencijom ima pravo na djelotvoran pravni lijek pred nacionalnim vlastima, bez obzira jesu li povredu izvršila lica koja su postupala u službenom svojstvu.”

A. Prihvatljivost

27. Vlada je tvrdila da su žalbe podnosioca predstavke očigledno neosnovane. Sud navodi da ove žalbe nijesu očigledno neosnovane u smislu člana 35 stav 3 (a) Konvencije. Dalje navodi da nijesu neprihvatljive po bilo kom drugom osnovu. Shodno tome, moraju biti proglašene prihvatljivim.

B. Osnovanost*1. Podnesci stranaka*

28. Podnosilac predstavke je tvrdio da je izvršni postupak započet 27. jula 2009. godine kada je podnio predlog za izvršenje osnovnom sudu u Podgorici i da je još uvijek u toku.

29. Vlada je tvrdila da je izvršni postupak započet 25. februara 2010. godine kada je podnosilac predstavke dopunio predlog za izvršenje. Vlada je ukazala da je u vezi drugog dužnika izvršni postupak okončan 18. oktobra 2013. godine, dok je što se tiče prvog dužnika postupak nastavljen jer podnosilac predstavke nije preuzeo pokretnu imovinu koja mu je dodijeljena.

30. Vlada je dalje navela da je podnosilac predstavke doprinio dužini trajanja izvršnog postupka jer je u više navrata podnosio kontrolni zahtjev ili tužbu za pravično zadovoljenje (vidjeti gornji stav 25). Vlada je na osnovu toga zaključila da su vlasti postupale blagovremeno i efikasno.

*2. Procjena Suda***(a) Relevantni principi**

31. Sud podsjeća da član 6 stav 1 Konvencije, *inter alia*, štiti sprovođenje konačnih, obavezujućih sudskih odluka, koje, u državama koje prihvataju vladavinu prava, ne mogu ostati nesprovedene na štetu jedne strane. Na osnovu toga, izvršenje sudskih odluka ne može biti spriječeno, poništeno ili

prekomjerno odlagano (vidjeti, između ostalih, *Hornsby protiv Grčke*, 19. mart 1997. godine, stav 40, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-II).

32. Sud podsjeća da nerazumno dugo odlaganje izvršenja obavezujućih presuda može dovesti do kršenja Konvencije (vidjeti *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, ECHR 2002-III). Nadalje, izvršni postupci po samoj svojoj prirodi treba da budu sprovedeni ekspeditivno (vidjeti *Comingersoll S.A. protiv Portugala* [VV], br. 35382/97, stav 23, ECHR 2000-IV), a država ima obavezu da organizuje sistem izvršenja presuda koji je efikasan i u zakonima i u praksi (vidjeti *Fuklev protiv Ukrajine*, br. 71186/01, stav 84, 7. jun 2005. godine).

33. Sud navodi da se predmetni slučaj tiče izvršenja presude protiv dva privatna lica. Ipak, bez obzira na to da li izvršenje treba da se obavi u odnosu na privatnog subjekta ili u odnosu na državu, država ima dužnost da preduzme sve potrebne korake u okviru svojih nadležnosti da bi se izvršila pravosnažna sudska presuda i u tome država mora da obezbijedi djelotvorno učešće cijelog državnog aparata (vidjeti *Boucke protiv Crne Gore*, br. 26945/06 od 21. februara 2012. godine), a ukoliko to ne učini smatra se da ne ispunjava uslove definisane u članu 6 stav 1 (vidjeti *Felbab protiv Srbije*, br. 14011/07, stav 62, 14. april 2009. godine).

(b) Primjena ovih principa na predmetni slučaj

34. Sud opaža da, iako je podnosilac predstavke podnio predlog za izvršenje 27. juna 2009. godine, odgovarajuće kompletiran predlog za izvršenje je preduslov za zakonito pokretanje bilo kog izvršnog postupka. Shodno tome, Sud ne može a da se ne složi sa Vladom da je izvršni postupak započet 25. februara 2010. godine.

(i) Izvršni postupci u odnosu na prvog dužnika

35. Podnosilac predstavke je tvrdio da je konačna odluka domaćeg suda ostala neizvršena u odnosu na prvog dužnika. Naročito, on navodi da imovina prvog dužnika “apsolutno nema vrijednost” i da prvi dužnik nikada nije namjeravao da isplati dug na osnovu presude.

36. Vlada nije osporila ove navode. Ipak, Vlada je istakla da je podnosilac predstavke lično doprinio dužini trajanja izvršnog postupka odbijanjem da preuzme vlasništvo nad određenom pokretnom imovinom prvog dužnika.

37. U skladu sa ustanovljenom praksom Suda, neizvršenje presude zbog nedostatka sredstava dužnika se ne može upotrijebiti protiv države osim i u mjeri u kojoj se može pripisati domaćim vlastima, na primjer, njihovim greškama ili odlaganju postupka izvršenja (vidjeti, *mutatis mutandis*, *Omasta protiv Slovačke* (odluka), br. 40221/98, 10. decembar 2002. godine).

38. Vraćajući se na predmetni slučaj, ne postoje indikacije da je prvi dužnik ikada imao nepokretnu imovinu nad kojom bi se izvršila presuda o naplati duga. Što se tiče ostale imovine prvog dužnika, ona se odnosi na određena motorna vozila, ali su čak i ona prodana trećem licu prije nego što je podnosilac predstavke formalno zatražio da njihova prodaja bude zabranjena čekajući izvršenje. U spisima predmeta svakako ne postoje informacije koje bi sugerisale drugačije.

39. U svjetlu gore navedenog, Sud smatra da se neizvršenje presude u odnosu na prvog dužnika ne može pripisati državi. Na osnovu toga, nije bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

(ii) Izvršni postupci u odnosu na drugog dužnika

40. Što se tiče drugog dužnika, Sud navodi da su izvršni postupci okončani 18. oktobra 2013. godine. Period koji se uzima u obzir je, shodno tome, trajao osam dana kraće od tri godine i osam mjeseci.

41. Dosljedno je utvrđeno da se podnosioci predstavki ne mogu kriviti za potpunu upotrebu pravnih lijekova koji su im stajali na raspolaganju na osnovu domaćih zakona (vidite, na primjer, *Erkner i Hofauer protiv Austrije*, 23. april 1987. godine, stav 68, Serija A, br. 117). Ipak, prekomjerna i neefikasna upotreba dostupnih pravnih lijekova od strane podnosioca predstavke može doprinijeti dužini napadnutih postupaka. Čak i ako je tačno da je u predmetnom slučaju podnosilac predstavke upotrijebio domaće pravne lijekove u svrhu ubrzanja postupaka, on je to uradio na neefikasan način podnošenjem jednog pravnog lijeka za drugim, bez čekanja odluke, time doprinoseći dužini trajanja na koju se žalio za ukupan period od devet mjeseci (vidjeti gornji stav 25, uporediti sa *Stibilj protiv Slovenije*, br. 1446/07 i 5667/07, stavovi 75-77, 6. oktobar 2015. godine).

42. Stoga, Sud smatra da je razmatrana domaća presuda vezano za drugog dužnika ostala neizvršena za otprilike tri godine što se može pripisati nemaru države.

43. Sud dalje navodi da takva dužina trajanja ne može biti opravdana nesolventnošću drugog dužnika, s obzirom da je drugi dužnik na kraju platio iznos od 31.000,00 eura podnosiocu predstavke. U ovim okolnostima, Sud smatra da je dužina trajanja izvršnih postupaka u odnosu na drugog dužnika dovela do povrede člana 6 stav 1 Konvencije.

44. Donošenjem ovog zaključka, Sud ne smatra neophodnim da ispituje suštinu iste žalbe na osnovu člana 13 Konvencije (vidjeti *mutatis mutandis*, *Kin-Stib i Majkić protiv Srbije*, br. 12312/05, stav 90, 20. april 2010. godine).

II. PRIMJENA ČLANA 41 KONVENCIJE

45. Članom 41 Konvencije je propisano:

“Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo Visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelimičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj strani.”

46. Sud navodi da je podnosilac predstavke tražio nadoknadu nematerijalne štete u svojoj predstavci, ali da zahtjev u tom smislu nije podnjet nakon što je predstavka komunicirana Vladi.

47. Na osnovu toga Sud ne dodjeljuje naknadu u tom smislu i ne utvrđuje posebne okolnosti koje bi dovele do drugačijeg zaključka (vidjeti *Nagmetov protiv Rusije* [VV], br. 35589/08, stavovi 76-78, 30. mart 2017. godine).

48. Konačno, podnosilac predstavke nije podnio zahtjev sa određenim iznosom vezano za troškove postupka. S toga, Sud ne dodjeljuje ni nadoknadu u ovom smislu.

SA OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Proglašava* predstavku prihvatljivom;
2. *Utvrdjuje* da je bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije vezano za izvršne postupke koji se tiču drugog dužnika;
3. *Utvrdjuje* da nije bilo povrede člana 6 stav 1 Konvencije vezano za izvršne postupke koji se tiču prvog dužnika;
4. *Utvrdjuje* da nema potrebe da posebno ispituje istu žalbu u odnosu na član 13 Konvencije;
4. *Odbacuje* žalbu podnosioca predstavke za pravičnim zadovoljenjem.

Sačinjeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi na dan 18. jul 2017. godine, na osnovu pravila 77, stavovi 2 i 3 Poslovnika Suda.

Hasan Bakirci
Zamjenik Sekretara

Paul Lemmens
Predsjednik